

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kultury Miasta Katowice 2035+

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r., poz. 609)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć do realizacji dokument „Strategia Rozwoju Kultury Miasta Katowice 2035+”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr X/147/11 Rady Miasta Katowice z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Kultury Katowice 2020+".

§ 3. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Strategia Rozwoju Kultury Miasta Katowice 2035+

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
1.1. Kontekst dokumentów strategicznych	3
1.1.1. Zgodność z dokumentami i strategiami międzynarodowymi	3
1.1.2. Zgodność ze strategiami i politykami krajowymi	4
1.1.3. Zgodność ze strategią województwa śląskiego	5
1.1.4. Zgodność ze Strategią Rozwoju Miasta KATOWICE 2030	6
1.2. Realizacja poprzedniej strategii – skrót raportu	7
2. Diagnoza stanu kultury w Katowicach	9
2.1. Statystyczne tło lokalnej polityki kulturalnej	9
2.1.1. Demografia Katowic	9
2.1.2. Potencjał budżetowy Katowic jako baza realizowania polityki kulturalnej	11
2.1.3. Szacowanie potencjału mecenatu prywatnego kultury	13
2.1.4. Publiczność kultury a finansowanie kultury w Katowicach	16
2.1.5. Wnioski z analizy statystycznej	18
2.2. Kultura w Katowicach – wyniki wywiadów badawczych	19
2.3. Podsumowanie diagnozy	22
2.3.1. Analiza SWOT sytuacji katowickiej kultury	22
3. Strategiczny plan dla kultury	29
3.1. Cele strategiczne	29
3.1.1. Struktura celów strategicznych	29
3.1.2. Misja – cel generalny	29
3.1.3. Cele strategiczne	30
3.2. Kierunki działań wdrażających i wskaźniki	32
4. Wdrażanie strategii	42
4.1. Zarządzanie wdrażaniem strategii	42
4.1.1. Harmonogram wdrażania	42
4.1.2. Aktualizacje etapowe	42
4.2. Monitorowanie i ewaluacja	43
4.2.1. Monitorowanie wdrażania strategii	43
4.2.2. Ewaluacja osiągania celów strategicznych	43

1. Wprowadzenie

1.1. Kontekst dokumentów strategicznych

1.1.1. Zgodność z dokumentami i strategiami międzynarodowymi

Niniejsza strategia zachowuje kierunkową zgodność z następującymi dokumentami, konwencjami i strategiami międzynarodowymi:

- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, Paryż 1972 (ratyfikowana w 1976 r.),
- Europejska Konwencja o Ochronie Dziedzictwa Architektonicznego, Grenada 1985 (ratyfikowana w 2011 r.),
- Międzynarodowa Karta Ochrony Miast Historycznych ICOMOS, Toledo-Waszyngton 1987,
- Europejska Konwencja o Ochronie Dziedzictwa Archeologicznego, La Valetta 1992 (ratyfikowana w 1996 r.),
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, Florencja 2000 (ratyfikowana w 2004 r.),
- Konwencja w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego, Paryż 2003 (ratyfikowana w 2011 r.),
- Konwencja w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, Paryż 2005 (ratyfikowana w 2007 r.),
- Dokument *The Valletta Principles for the Safeguarding and Management of Historic Cities, Towns and Urban Areas*, przyjęty przez 17 Zgromadzenie Generalne ICOMOS w 2011 r.,
- Nowa Karta Ateńska 2003 – Wizja miast XXI wieku, Lizbona, 20 listopada 2003 r.,
- Zalecenie UNESCO w sprawie historycznego krajobrazu miejskiego, przyjęta na 35 sesji Konferencji Generalnej UNESCO w 2011 r.,
- Deklaracja końcowa Światowej Konferencji UNESCO dotyczącej Polityk Kulturalnych oraz Zrównoważonego Rozwoju: MONDIACULT 2022, Meksyk, 28–30 września 2022.

W szczególności strategia nawiązuje do nowego europejskiego programu na rzecz kultury. W następstwie Europejskiej agendy kultury w dobie globalizacji świata z 2007 r. Komisja Europejska przyjęła w 2018 r. Nowy europejski program na rzecz kultury, aby uwzględnić rozwój sektora kultury. W nowym programie i towarzyszącym mu dokumencie roboczym służb Komisji przedstawiono ramy współpracy w dziedzinie kultury na szczeblu UE. Ramy te koncentrują się na pozytywnym wkładzie kultury w rozwój społeczeństwa Europy, jej gospodarki oraz stosunków międzynarodowych. W programie określono także ulepszone metody współpracy z państwami członkowskimi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerami międzynarodowymi.

W przyjętym przez Radę bieżącym planie prac w dziedzinie kultury, obejmującym lata 2019–2022, określono sześć priorytetów współpracy europejskiej w kontekście kształtowania polityki kulturalnej. Są to:

- Zrównoważony charakter dziedzictwa kulturowego,
- Spójność i dobrostan,
- Otoczenie wspierające artystów, osoby zawodowo związane z sektorem kultury i sektorem kreatywnym oraz treści europejskie,
- Równouprawnienie płci,
- Międzynarodowe stosunki kulturalne,
- Kultura jako siła napędowa zrównoważonego rozwoju.

W ramach każdego z tych priorytetów określono osiemnaście kluczowych tematów i odpowiadających im działań, które mają podjąć państwa członkowskie, prezydencje w Radzie UE, jak również Komisja.

1.1.2. Zgodność ze strategiami i politykami krajowymi

Niniejsza strategia zachowuje kierunkową zgodność z następującymi strategiami, programami i politykami krajowymi:

1. **Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS2030)**, gdzie wskazano Cel szczegółowy 2. *Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich*;
2. **Krajowym programem ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2023–2026** (zgodność kierunkowa z całością dokumentu);
3. **Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, gdzie:

- a. W ramach kierunku interwencji 1. *Budowa i rozwój e-administracji – orientacja administracji państwa na usługi cyfrowe* pojawia się projekt *Digitalizacja i rozwój kultury cyfrowej*, opisany następująco: „kontynuacja procesów związanych z digitalizacją, przechowywaniem i udostępnianiem różnego typu zasobów dziedzictwa cyfrowego w Polsce (muzealnych, bibliotecznych, archiwalnych, audiowizualnych i zabytków)”.
- b. W rozdziale VIII. *Obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii* pojawia się Kierunek 4. *Wzmocnienie roli kultury dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej*, gdzie w działaniach do 2030 r. uwzględniona jest „Ochrona i promocja dziedzictwa narodowego – wykorzystanie potencjału dziedzictwa dla wzmocnienia kapitału społecznego oraz poczucia tożsamości i wspólnoty; inwestycje w dziedzictwo narodowe (dobra kultury, nauki i sztuki, zabytki, rozwój sieci muzeów, wspieranie i promocja dziedzictwa kulturowego wpisanego na listę światowego dziedzictwa UNESCO);
4. Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030), gdzie w ramach celu 1 *Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym* w punkcie 1.5. *Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów* pojawia się podpunkt 1.5.3. *Infrastruktura społeczna*, w którym czytamy: „Poprawa dostępności obejmie nie tylko infrastrukturę w ramach służby zdrowia oraz edukacji, ale również obiekty turystyczne, sportowe, tereny rekreacyjne oraz zabytki i miejsca kultury”;
5. Ponadto zadbano o kierunkową zgodność niniejszej strategii z **Krajową Polityką Miejską do roku 2030**.

1.1.3. Zgodność ze strategią województwa śląskiego

Niniejsza strategia zachowuje zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” (przyjętą uchwałą nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego, z dnia 19.10.2020 r., w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”).

W szczególności niniejsza Strategia nawiązuje do następujących elementów przewidzianych w Strategii „Śląskie 2030”:

1. Do kierunków działań: „Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty i infrastruktury kultury, sportu, rekreacji i turystyki umożliwiającej wszechstronny rozwój mieszkańców” oraz „Promowanie, upowszechnianie i ochrona dziedzictwa kulturowego” w ramach celu operacyjnego B.2. „Aktywny mieszkaniac”, będącego częścią celu strategicznego B „Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca”;

2. Do kierunku działań: „Organizacja flagowych wydarzeń biznesowych, naukowych, sportowych, kulturalnych promujących województwo i wykorzystujących unikatowe atuty regionu” w ramach celu operacyjnego D.2. „Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu”, będącego częścią celu strategicznego D „Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym”;
3. Do przedsięwzięcia „Kulturalne Śląskie”, w którego zakres wchodzi pięć rodzajów działań:
 - a. Inwestycje w zakresie modernizacji i rozwoju regionalnej i ponadlokalnej infrastruktury kultury;
 - b. Kreowanie markowych produktów i wydarzeń kulturalnych;
 - c. Wsparcie przedsiębiorstw sektora przemysłów kreatywnych;
 - d. Wsparcie regionalnych środowisk twórczych;
 - e. Wsparcie edukacji regionalnej, z uwzględnieniem różnorodności kulturowej województwa.

Zamierzonym efektem tego pakietu działań jest „wzmocnienie sektora kultury oraz wzrost uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach i imprezach kulturalnych oraz wzmocnienie tożsamości i identyfikacji kulturowej mieszkańców z regionem i krajem”.

1.1.4. Zgodność ze Strategią Rozwoju Miasta KATOWICE 2030

Strategia rozwoju kultury miasta Katowice zachowuje bezpośrednią zgodność z zapisami Strategii Rozwoju Miasta KATOWICE 2030 (Uchwała XIX/365/15 Rady Miasta Katowice z dnia 17 grudnia 2015 r.) wraz z jej aktualizacją (Uchwała LXV/1360/23 z dnia 22 czerwca 2023 r.). W szczególności nawiązano do zapisów generalnej wizji rozwoju miasta (rozdz. IV), gdzie czytamy między innymi:

„Intencją strategiczną działań, podejmowanych zgodnie z tymi wartościami we wszystkich czterech polach, jest przekształcenie Katowic w (...):

- miasto innowacyjne, będące silnym ośrodkiem kreacji i wdrażania innowacji technologicznych, **kulturalnych** i społecznych (...),
- miasto międzynarodowe, o wysokiej dostępności i rozpoznawalne w europejskiej przestrzeni **kulturalnej** i gospodarczej”;

„Wspieranie rozwoju inteligentnego spowoduje wykreowanie (...):

- silnych sektorów wiedzy i **kultury**, stanowiących rdzeń inteligentnych dzielnic miejskich”;

„Stymulowanie procesów internacjonalizacji (umiędzynarodowienia) doprowadzi do:

- otwartości **kulturowej**, pozwalającej na realizowanie różnych wzorców życiowych (stylów życia),

- powstawania obiektów, **środowisk twórczych** i produktów rozpoznawalnych w europejskiej przestrzeni metropolitalnej (...)

Na podstawie wizji wyznaczono między innymi następujące cele strategiczne, odnoszące się do obszaru kultury:

1. W polu strategicznym „Metropolitalność i obszar śródmiejski” – cel strategiczny CM1 „Silna pozycja miasta jako interdyscyplinarnego ośrodka akademickiego, badawczego i **kulturalnego**” z kierunkiem działań CM1K2: „Rozbudowa infrastruktury wielodyscyplinarnego ośrodka naukowego i **kulturalnego**”;
2. W celu strategicznym CJ3 „Urozmaicona oferta świadczonych w mieście usług publicznych”, który należący do pola strategicznego „jakość życia”, wskazano między innymi kierunek działań CJ3K1 „Poprawa jakości i wzrost dostępności usług zdrowotnych, edukacyjnych, **kulturalnych**, rozrywkowych, sportowo-rekreacyjnych i administracji publicznej”;
3. W celu strategicznym CP1 „Wysoki poziom przestrzennej koncentracji firm nowej gospodarki, kreowanych przez rodzimy biznes i zewnętrznych inwestorów strategicznych”, który należący do pola strategicznego „przedsiębiorczość i rozwój gospodarczy”, wskazano między innymi kierunek działań: CP1K2 „Rozwój gospodarki kreatywnej miasta, opartej na **sektorze kultury**”;
4. W celu strategicznym CP3 „Zwiększona oferta atrakcyjnych miejsc pracy w mieście, skierowana do absolwentów szkół wyższych”, który należący także do pola strategicznego „przedsiębiorczość i rozwój gospodarczy”, wskazano między innymi kierunek działań: CP3K1 „Promocja nowego segmentu rynku pracy, opartego na firmach technologicznych i **przemysłach kultury**”.

1.2. Realizacja poprzedniej strategii – skrót raportu

W raporcie badawczym „Sprawozdanie z badań realizacji Strategii Rozwoju Kulturalnego Katowic 2020+”, opracowanym wspólnie przez Centrum Badań i Ekspertyz Rynkowych oraz Wyższą Szkołę Humanitas w Sosnowcu (Katowice, 02.07.2019), przebadano wdrażanie poprzedniej strategii Rozwoju Kultury Katowic. Ocena generalnie jest pozytywna. Wskazano jednak kierunki, w których należy zintensyfikować działania. We wnioskach końcowych z tego Raportu czytamy:

„Porównując wnioski analiz strategicznych widać, że wyniki się uzupełniają, wzmacniają. Można stwierdzić, że dla realizacji, wdrożenia badanej Strategii należy położyć nacisk na zalecenia wynikające z analizy SWOT/TOWS i uzupełnić je o wskazania z analizy Kluczowych Czynników Sukcesu, czyli, w podsumowaniu, dla sukcesu realizowanego przedsięwzięcia sugeruje się:

- w pierwszej kolejności (działanie najważniejsze) wykorzystać wpływ wynikający z faktu istnienia uczelni artystycznych na wzmocnienie potencjału projektów edukacyjnych,
- w drugiej kolejności należy wykorzystać wpływ tego, że Katowice są miastem studentów dla różnicowania ofert kultury,
- w trzeciej kolejności należy wykorzystać poparcie dla kultury ze strony władz miasta dla wzmocnienia realizacji projektów kultury o charakterze stałym,
- wykorzystać gotowość instytucji kultury do realizowania projektów i stosowania dużego zróżnicowania w projektach (...)"

2. Diagnoza stanu kultury w Katowicach

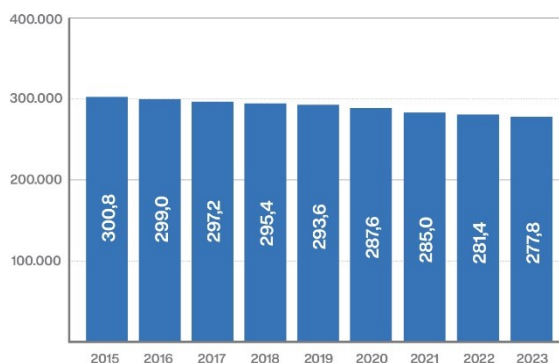
2.1. Statystyczne tło lokalnej polityki kulturalnej

2.1.1. Demografia Katowic

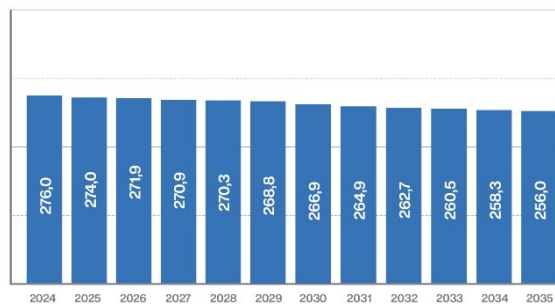
2.1.1.1. Kurczenie się populacji

Katowice – stolica województwa śląskiego – są miastem o największym potencjale rozwojowym w regionie, z populacją mieszkańców liczącą blisko 290 tysięcy. Jednak trzeba też odnotować zmniejszenie niektórych elementów tego potencjału. Ludność miasta, która jeszcze w 2015 roku przekraczała 300 tysięcy, w 2023 roku spadła do **277,8 tys.**

Ryc. 1. Ludność Katowic ogółem (w tys.)

Ryc. 2. Prognoza 2035

Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

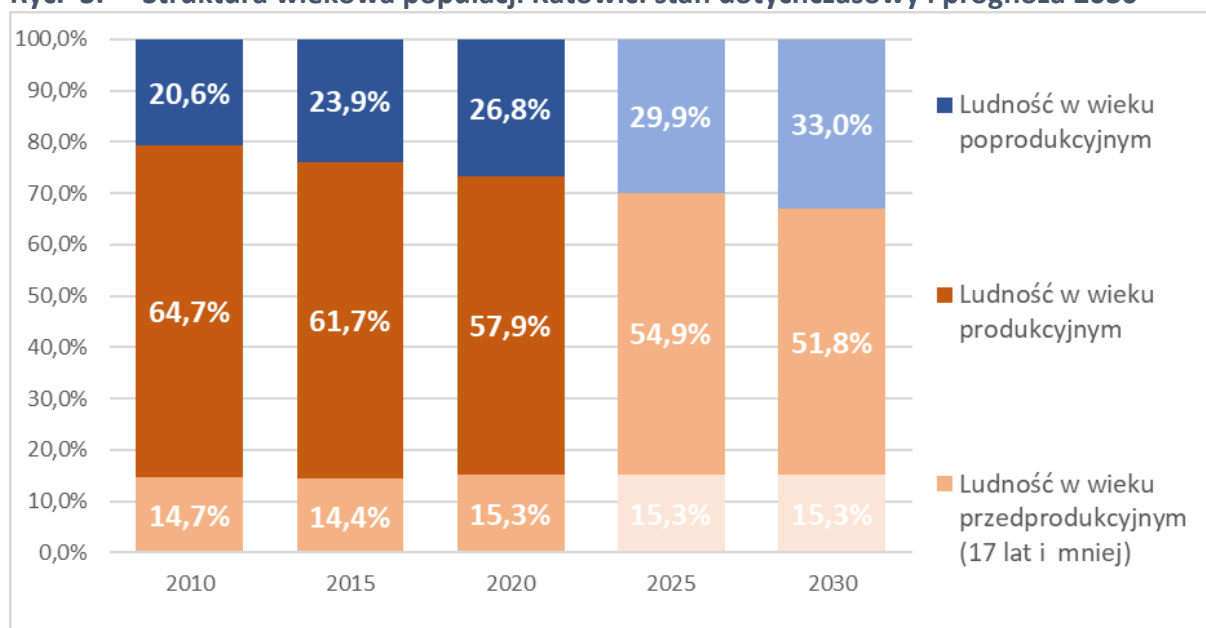
Ponieważ mamy do czynienia ze stałym, wieloletnim trendem, którego nie zachwiały żadne zmiany rozwojowe podczas ostatnich lat, można prognozować, że liczba ludności Katowic spadnie w 2029 roku poniżej 270 tys., a w horyzoncie niniejszej strategii, po roku 2035 r. – do ok. 256 tys. mieszkańców.

2.1.1.2. Zmiana profilu demograficznego

Zmiany profilu demograficznego pod względem struktury wieku w populacji są także jednoznaczne: populacja mieszkańców Katowic systematycznie się starzeje, a odsetek osób w wieku poprodukcyjnym regularnie się zwiększa.

O ile w 2010 roku wynosił on 20,6% (a więc na jedną osobę w wieku poprodukcyjnym przypadało wówczas blisko cztery osoby młodsze od niej), o tyle w roku 2020 było to już 26,8% (a więc na jednego seniora przypadały niespełna trzy osoby młodsze), zaś w horyzoncie tej strategii w roku 2030 na każdą osobę w wieku poprodukcyjnym przypadną zaledwie dwie osoby młodsze od niej (wobec 33-procentowego udziału seniorów w populacji).

Ryc. 3. Struktura wiekowa populacji Katowic: stan dotychczasowy i prognoza 2030

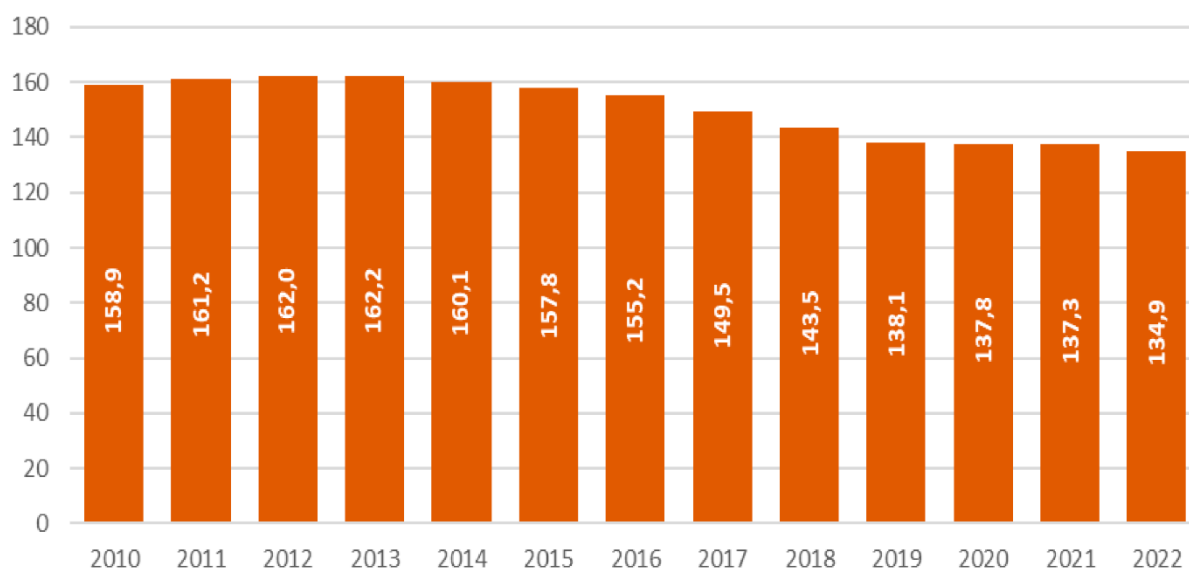

Opracowanie własne na podstawie danych źródłowych z Monitora Rozwoju Lokalnego

W kontekście strategii kultury warto prześledzić jeszcze **demograficzny wskaźnik Floridy¹**, wyrażony liczbą mieszkańców w wieku 25–34 lat na 1000 mieszkańców (‰). Ilustruje on udział w całej populacji grupy wiekowej o potencjalnie największej kreatywności, będącej jednocześnie w wieku najbardziej rozwojowym pod względem demograficznym, społecznym i gospodarczym. W przypadku Katowic zmiany wieloletnie wskaźnika Floridy przedstawiają się tak, jak na poniższym wykresie.

¹ Od nazwiska Richarda Floridy, amerykańskiego socjologa, który jako pierwszy zaproponował taki wskaźnik do stosowania w analizach kapitału kreatywnego miast i regionów.

Ryc. 4. Wskaźnik Floridy (promil w populacji mieszkańców w wieku 25–34 lat): dane diagnostyczne za lata 2010–2022

Opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Jak widać, wskaźnik Floridy dla Katowic w pięcioleciu 2011–2015 pozostawał stabilny, oscylując w okolicach 160 (a więc 16% populacji), co było bardzo optymistyczne. Jednak następnie wskaźnik zaczął gwałtownie się obniżać: w 2017 roku wyniósł tylko 150, w 2019 roku liczył poniżej 140, a w 2022 roku spadł poniżej 135. Wobec tego nawet ostrożna prognoza jego zmian do 2030 roku wygląda niepokojąco. Ludność w wieku o największym potencjale kreatywności będzie stanowiła coraz mniejszy odsetek populacji mieszkańców Katowic, zmniejszając się poniżej 130 w roku 2025 i do zaledwie 121% w horyzoncie tej strategii.

Konkluzja 1.: *W okresie obowiązywania niniejszej strategii populacja Katowic znacznie się zmniejszy, wzrośnie w niej udział seniorów, a zmniejszy się udział ludności w wieku produkcyjnym, zaś potencjalnie najbardziej kreatywna grupa wiekowa będzie kurczyć się szczególnie dynamicznie.*

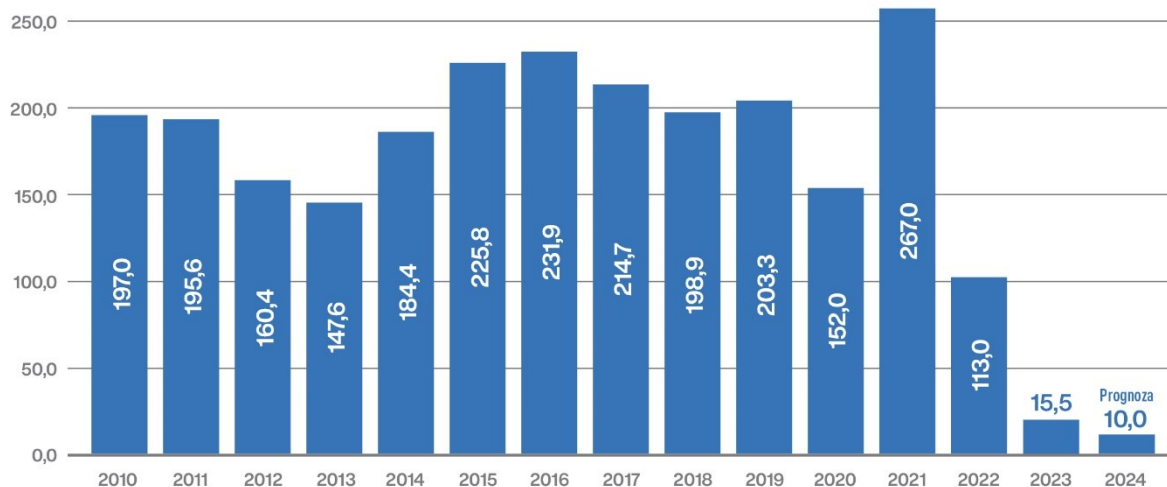
2.1.2. Potencjał budżetowy Katowic jako baza realizowania polityki kulturalnej

Katowice są miastem o dosyć stabilnej sytuacji budżetowej w ujęciu wieloletnim.

Wynik operacyjny brutto budżetu Katowic, rozumiany jako różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi budżetu, od lat niezmiennie pozostaje dodatni. Dodatnia wartość tego wskaźnika świadczy o osiągnięciu przez Katowice corocznej nadwyżki

operacyjnej, tzn. sytuacji bilansowej na koniec danego roku budżetowego, gdy dochody bieżące w danym roku są wyższe od wydatków bieżących w tym samym roku.

Ryc. 5. Wynik operacyjny brutto budżetu Katowic 2010 – 2024 (w mln. zł)

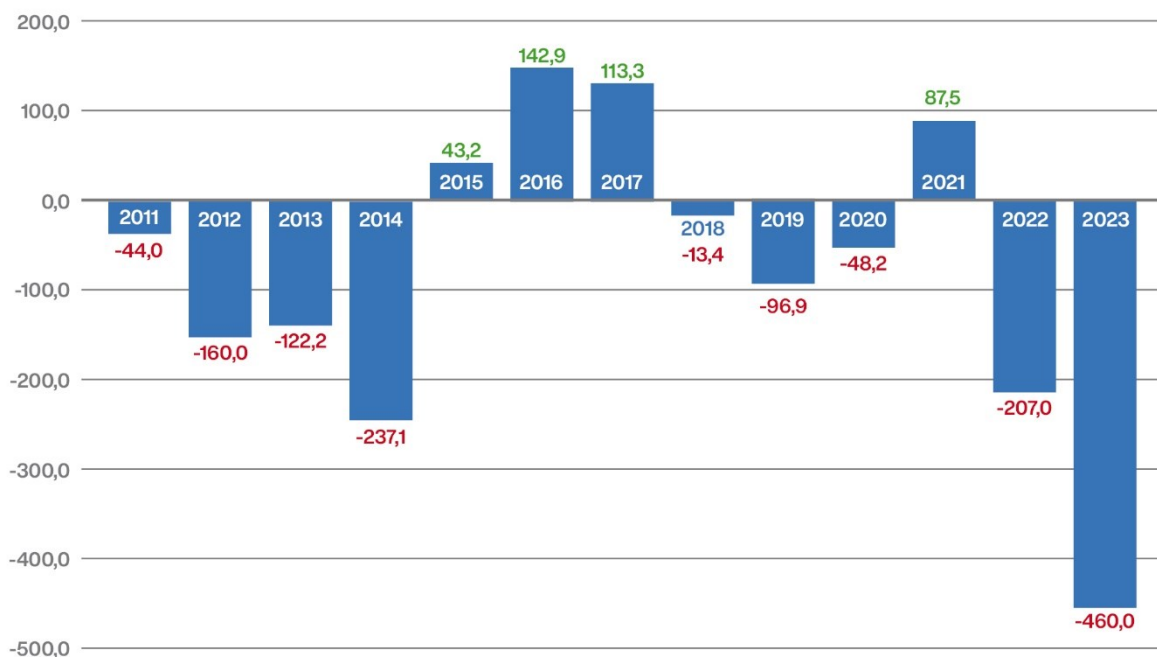

Opracowanie na podstawie BDL GUS (prognozy na rok 2024 wg WPF miasta Katowice)

Nadwyżka operacyjna brutto w 2023 roku jest **najmniejsza w całym okresie jej wyliczania dla budżetu Katowic**. Obrazuje to bardzo trudną sytuację budżetową samorządów lokalnych w Polsce w ogóle.

Z kolei **wynik ekonomiczny** budżetu, rozumiany jako różnica między całkowitymi dochodami a całkowitymi wydatkami (a więc nie tylko bieżącymi, ale i majątkowymi), gdzie wartość dodatnia oznacza nadwyżkę, a wartość ujemna deficyt budżetu, w Katowicach przedstawia się następująco:

Ryc. 6. Wynik ekonomiczny budżetu Katowic 2011 – 2023 (mln zł)

*Opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego
(dane za 2022 r. wg uchwały budżetowej Katowic 2022)*

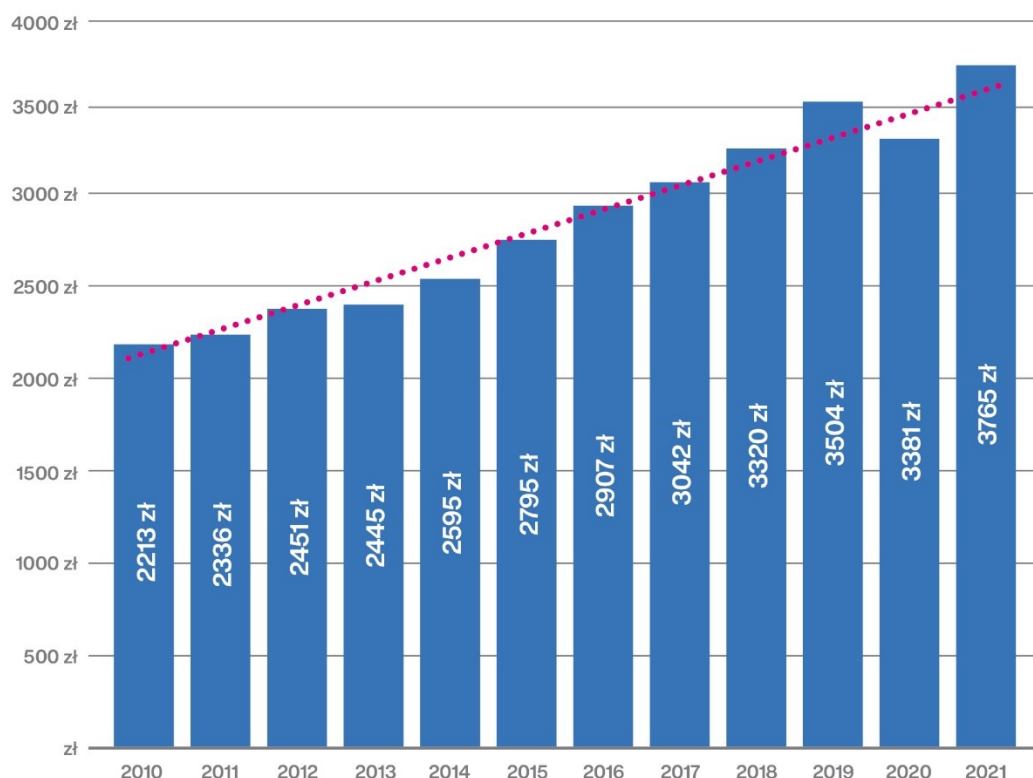
Widać wyraźnie, że deficyt roku 2023 jest nie tylko znaczący, ale też bardzo wyraźnie wychyla się poza wieloletnią amplitudę wahań wyników ekonomicznych budżetu.

Konkluzja 2.: *Należy brać pod uwagę, że poczynszy od roku 2020 stabilność budżetu Katowic w kolejnych latach budżetowych została zachwiana w wyniku oddziaływań czynników zewnętrznych (pandemia, wojna w Ukrainie, Nowy Ład). Trzeba zatem uwzględnić potencjalne czynniki kryzysowe w kształtowaniu się budżetu miasta w perspektywie naszej strategii.*

2.1.3. Szacowanie potencjału mecenatu prywatnego kultury

Wobec przyszłego możliwego braku stabilności finansowania publicznego w kulturze należy brać pod uwagę wzrost znaczenia mecenatu prywatnego oraz utrzymywania się przynajmniej niektórych zjawisk i obszarów kultury w większym stopniu z opłat osób prywatnych. Nie jest to zalecany kierunek, ale może się okazać konieczny dla przetrwania niektórych obszarów kultury podczas okresów kryzysowych w finansowaniu publicznym.

Ryc. 7. Roczny wpływ do budżetu Katowic z PIT pojedynczego płatnika (w zł)

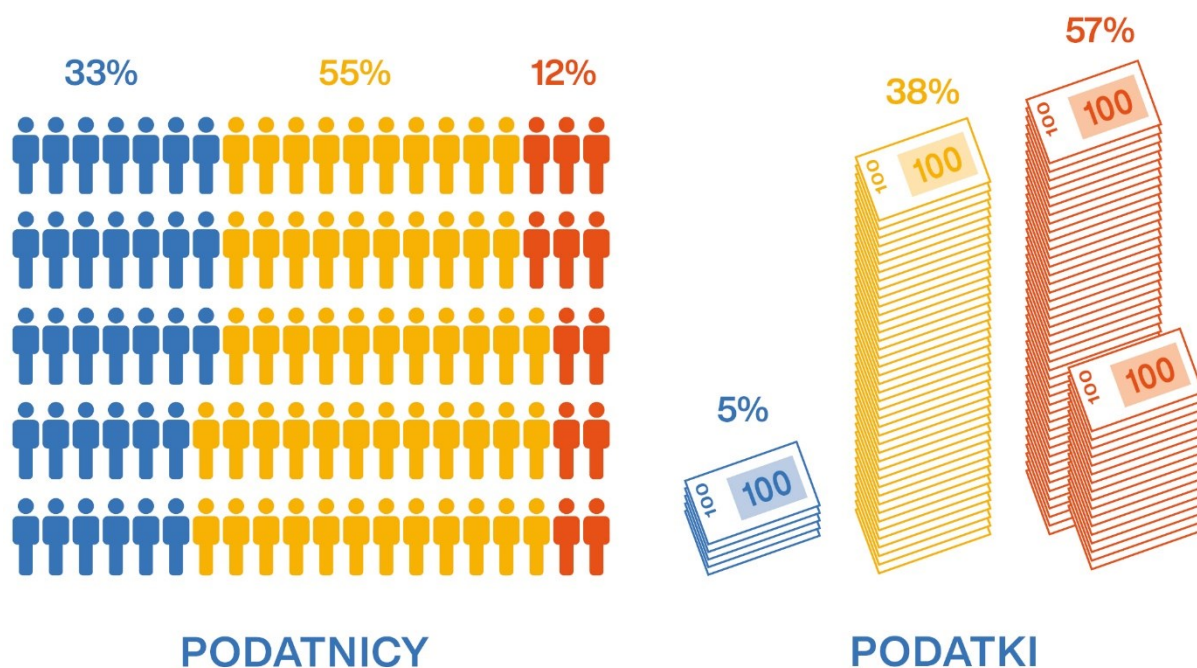

Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Mieszkańcy Katowic są relatywnie zamożni, jeżeli za wskaźnik przyjmiemy średnią dochodów, a w dodatku zamożność ta wzrasta wieloletnio w sposób dość stabilny. Wskaźnikiem, który okaże się dla nas miarodajny w tym zakresie, będzie średni roczny wpływ do budżetu Katowic z PIT-u pojedynczego pracownika, analizowany w okresie wieloletnim. Wpływ ten od 2010 roku rósł nieprzerwanie, ponieważ rosły też dochody przeciętnego pracownika i dopiero w 2020 roku obserwujemy po raz pierwszy lekki spadek wartości tego wskaźnika (wynikający oczywiście z kryzysu pandemicznego), ale z kolei rok 2021 wyrównał w całości ten spadek i widzimy powrót wartości wskaźnika na linię trendu wieloletniego (zaznaczoną na wykresie kropkowaną linią).

Należy jednak pamiętać, że dochody mieszkańców są bardzo mocno zróżnicowane, w związku z czym średnia może nie być wskaźnikiem miarodajnym. Bazą badawczą dla oszacowania potencjału mecenatu prywatnego w kulturze oraz potencjału odpłatnego uczestnictwa w kulturze jest informacja o zamożności poszczególnych grup mieszkańców Katowic, zawarta w statystyce podatku PIT (podatku od osób fizycznych).

Ryc. 8. Udział podatku PIT ściąganego od trzech grup podatników (wg przedziałów dochodowości) w tworzeniu budżetu miasta Katowice (2019)

Opracowanie własne na podstawie danych z systemu POLTAX

Na diagramie powyżej, na podstawie statystyki systemu POLTAX, przedstawiono liczebność podatników podatku PIT w podziale na trzy grupy oraz wielkość podatku wnoszonego przez te grupy do budżetu Katowic (analiza dla roku podatkowego 2019).

1. **KLASA UBOŻSZA** to podatnicy osiągający **dochód równy płacy minimalnej lub niższy**. To podatnicy zatrudnieni za płacę minimalną, zatrudnieni na część etatu albo jedynie przez część roku podatkowego. Wszyscy oni w przeliczeniu na cały rok podatkowy mogą osiągać miesięcznie dochód nie wyższy od płacy minimalnej. Grupa ta, zaznaczona na diagramie na niebiesko, stanowi w Katowicach 33% podatników PIT i wpłaca do budżetu Katowic jedynie 5% ogólnych wpływów z PIT-u. **Należy brać pod uwagę, że w sytuacji konieczności płacenia za uczestnictwo w kulturze ta grupa jako pierwsza zrezygnuje z uczestnictwa.**
2. **KLASA ŚREDNIA** to grupa podatników osiągających **dochód w wysokości od płacy minimalnej do jej czterokrotności**. Grupa ta stanowi w Katowicach 55% podatników PIT i wpłaca do budżetu Katowic 38% ogólnych wpływów z PIT-u. **Należy brać pod uwagę, że w sytuacji odpłatności za uczestnictwo w kulturze (np. wydarzeń biletowanych, czy konieczności wnoszenia miesięcznej opłaty za zajęcia) ta grupa będzie w stanie płacić za uczestnictwo. Nie ma ona jednak potencjału do objęcia mecenatem finansowym poważniejszych przedsięwzięć kulturalnych. Taki potencjał będzie posiadała dopiero kolejna grupa.**
3. **KLASA ZAMOŻNA** to grupa podatników osiągających **dochód powyżej czterokrotności płacy minimalnej**. Grupa ta, zaznaczona na diagramie na brązowo,

stanowi w Katowicach 12% podatników PIT (a więc jest stosunkowo liczna!) i wpłaca do budżetu Katowic aż 57% ogólnych wpływów z PIT-u. **Właśnie w tej grupie należy upatrywać potencjał mecenatu prywatnego dla przedsiębiorstw kulturalnych.**

Należy jednak odnotować, że w polskim społeczeństwie tradycja prywatnego mecenatu kultury nie jest rozpowszechniona ani utrwalona. Dlatego powyższe dane stanowią raczej informację o wielkości wyzwania, jakie należy podjąć, niż o wielkości gotowego potencjału mecenatu. Taki mecenat trzeba dopiero zbudować poprzez kształtowanie przemysłanej współpracy.

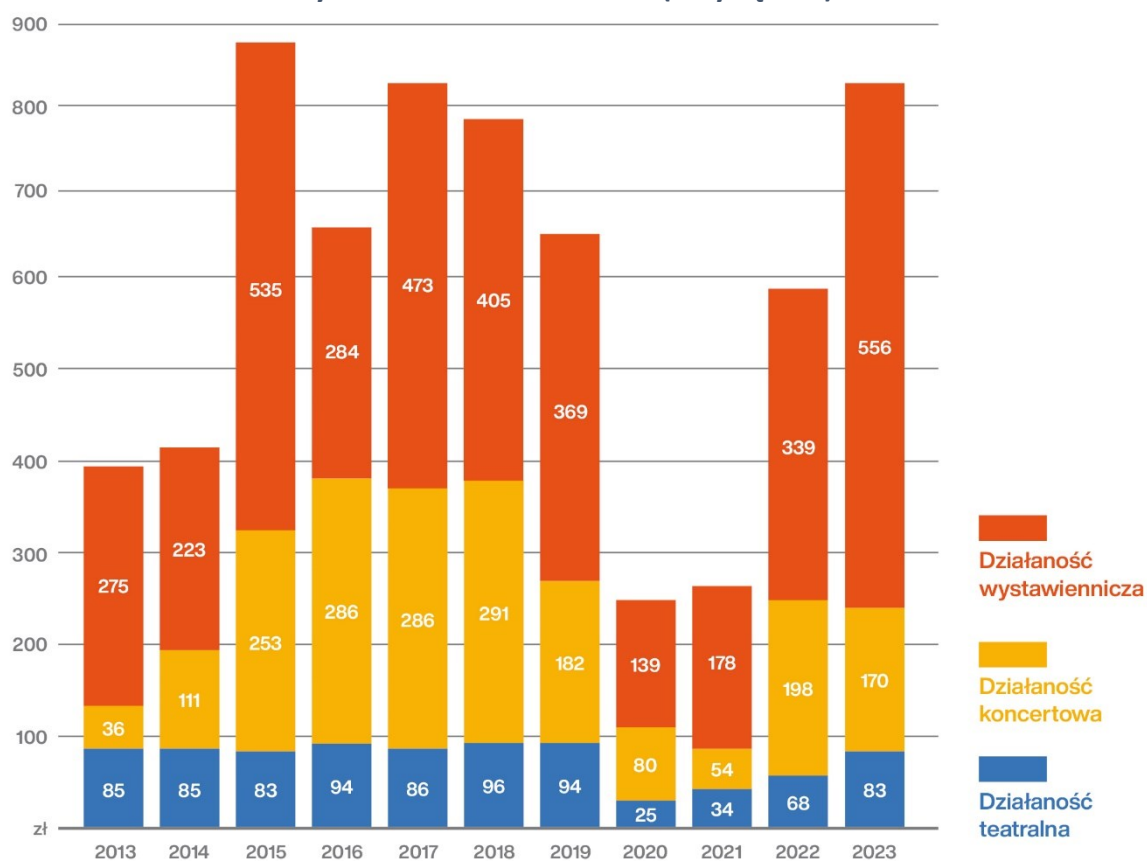
Konkluzja 3.: *Należy brać pod uwagę, że gdyby pojawiła się powszechna odpłatność za uczestnictwo w kulturze, co najmniej jedna trzecia mieszkank i mieszkańców Katowic może nie być w stanie pokrywać kosztów tego uczestnictwa. Z kolei 12% osób o najwyższych dochodach, to być może potencjalni mecenasi różnych zjawisk kultury.*

2.1.4. Publiczność kultury a finansowanie kultury w Katowicach

2.1.4.1. Publiczność instytucji kultury i jej zmiany w okresie wieloletnim

Publiczność instytucji kultury w Katowicach, analizowana tutaj na przykładzie ogólnej liczby osób odwiedzających rocznie instytucje koncertowe (filharmonie i orkiestry), teatry (dramatyczne i lalkowe) oraz wystawy (muzealne i pozostałe), wzrosła skokowo w roku 2015, między innymi w związku z uruchomieniem nowej siedziby NOSPR (październik 2014) i Muzeum Śląskiego (czerwiec 2015), a następnie utrzymywała się na wysokim poziomie aż do roku 2019, po którym nastąpiło załamanie związane z pandemią.

Ryc. 9. PUBLICZNOŚĆ kultury: liczba osób odwiedzających instytucje teatralne, koncertowe i wystawiennicze 2013–2023 (w tysiącach)

Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Konkluzja 4.: *Jak widać, po załamaniu uczestnictwa w kulturze instytucjonalnej w czasie pandemii, od roku 2022 publiczność kultury w instytucjach koncertowych, teatrach i instytucjach wystawienniczych powoli się odbudowuje. Pandemia uświadomiła jednak wrażliwość instytucji kultury na nieprzewidywalne zagrożenia.*

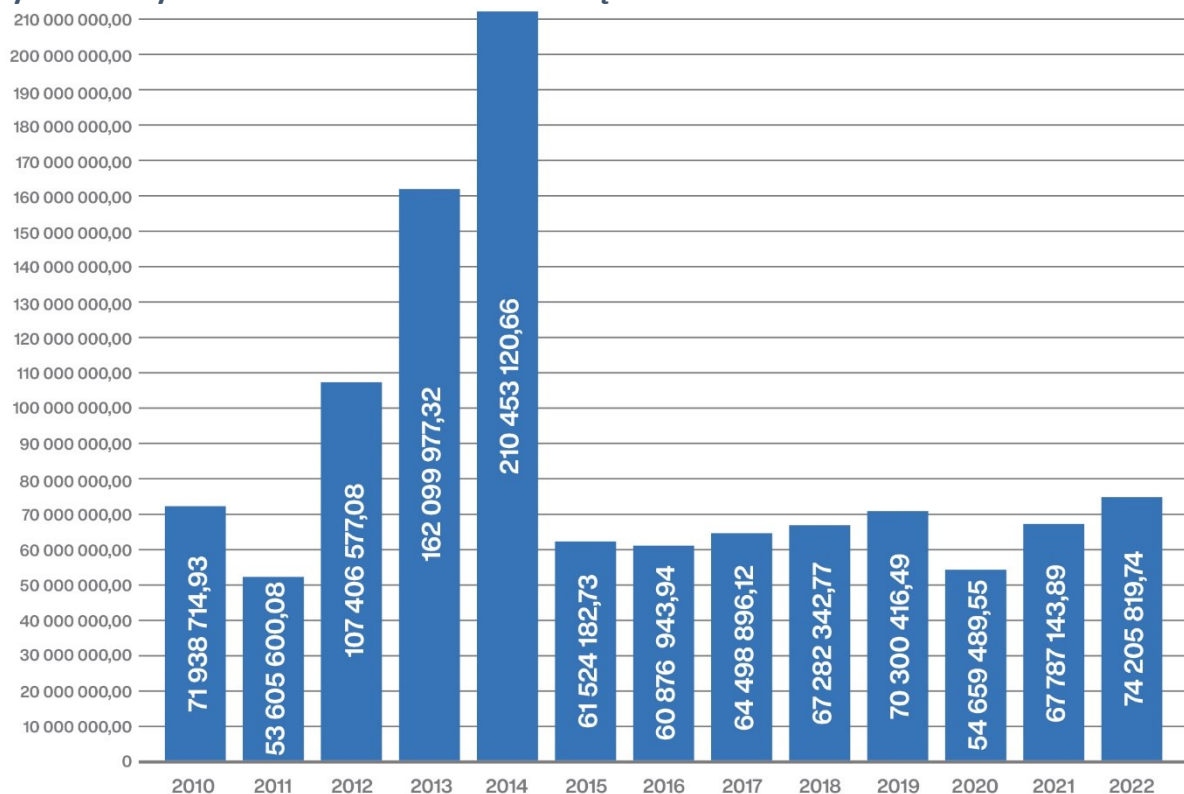
2.1.4.2. Finansowanie kultury w ujęciu wieloletnim

Z kolei coroczne wydatki budżetu Katowic na kulturę i dziedzictwo narodowe w latach 2010–2021 ilustruje poniższy wykres. Widać na nim doraźny, stopniowy wzrost finansowania w latach 2012–2014, w związku z zadaniami inwestycyjnymi realizowanymi w tym okresie, a następnie stabilne, coroczne finansowanie, począwszy od 2015 roku oraz tylko niewielki spadek w roku 2020, zrekompensowany wzrostem w roku 2021.

Jest zrozumiałe, że wobec ograniczenia dostępu publiczności do kultury w okresie pandemicznym wydatki w tym okresie mogły zmaleć, ale nie w takim samym stopniu, w jakim zmalała liczebność słuchaczy, widzów i czytelników, a więc o ponad połowę. Niezbędne było przecież utrzymanie instytucji kultury w trwaniu także w okresie, gdy – nie ze swojej

winy – nie mogły one udostępniać kultury publiczności. Jednak zważywszy na doświadczenia okresu pandemicznego, trzeba być gotowym na rozpatrzenie nowych scenariuszy finansowania kultury w ewentualnych kolejnych sytuacjach kryzysowych.

Ryc. 10. Wydatki budżetu Katowic na kulturę w latach 2010–2022

Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Konkluzja 5.: *Należy brać pod uwagę, że wobec zachwiania wieloletniej stabilności dochodów budżetowych Katowic, utrzymanie stabilnego finansowania kultury w kolejnych latach może być utrudnione. Wobec tego niezbędna okazuje się wyraźna lista priorytetów. Potrzebne jest strategiczne ustalenie, jakie zjawiska katowickiej kultury w takiej kryzysowej sytuacji wymagają bezwzględnie ocalenia i utrzymania finansowania.*

2.1.5. Wnioski z analizy statystycznej

Obraz statystyczny Katowic to duże, zamożne miasto, stolica województwa i regionalny ośrodek rozwoju. W latach 2022–2030 Katowice doświadczą wszystkich zmian, jakie dotyczą miast tej wielkości w kraju:

- Populacja mieszkańców Katowic skurczy się istotnie w horyzoncie 2030+ roku.

- Zmieni się profil wiekowy mieszkańców: przybędzie duża grupa seniorów, w tym seniorów sędziwych, a za to skurczy się grupa osób w wieku produkcyjnym (jednocześnie grupa w wieku przedprodukcyjnym będzie stabilna lub skurczy się nieznacznie).
- Znacząco zmniejszy się liczebność grupy mieszkańców w wieku największej kreatywności (25-35 lat); będzie ona stanowić mniejszy odsetek z mniejszej populacji.
- Nie można opierać prognoz finansowych na wcześniejszej, wieloletniej stabilności budżetowej Katowic, bo ta stabilność zachwiała się w 2022 roku.
- Ponad 33% mieszkańców Katowic może nie mieć możliwości ekonomicznych korzystania z kultury odpłatnej.
- Z kolei około 12% mieszkańców to grupa, która może w jakimś zakresie wspierać kulturę w formie mecenatu.
- Dane za rok 2022 i 2023 pokazują, że instytucjom kultury udało się odbudować utraconą w 2020 roku publiczność, jednak wyzwaniem strategicznym może się okazać odzyskanie publiczności liczonej jako średnia z lat 2017–2019, a więc:
 - dla instytucji teatralnych – 92 tys.,
 - dla instytucji koncertowych – 253 tys.,
 - dla instytucji wystawienniczych – 92 tys.
- Należy brać pod uwagę, że stabilne, coroczne finansowanie kultury na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego to stan, którego nie można być pewnym w przyszłości. Potrzebna jest więc lista priorytetów ratunkowych, wymagających finansowania w pierwszej kolejności.

2.2. Kultura w Katowicach – wyniki badań

W ramach diagnozy strategicznej przeprowadzono badania sytuacji kultury w Katowicach. Zastosowano trzy metody badań społecznych:

1. wywiad kwestionariuszowy, złożony z czterech pytań otwartych,
2. serię indywidualnych wywiadów pogłębionych IDI,
3. badanie ankietowe mieszkańców Katowic i Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej metodami CAPI i CAWI.

Dodatkowym elementem uwzględnianym w procesie było rozeznanie eksperckie na podstawie źródeł danych zastanych (*desk research*): statystyki publicznej, wyników badań przeprowadzonych odrębnie oraz własnych opinii eksperckich, opartych na obserwacjach, rozeznaniach w terenie i porównaniach eksperckich z sytuacją miast podobnych.

Wywiady – zarówno kwestionariuszowe, jak też IDI – prowadzono z kluczowymi interesariuszami katowickiej kultury: zarządzającymi instytucjami artystycznymi, artystami i twórcami, pracownikami instytucji kultury, aktywistami organizacji pozarządowych i środowisk twórczych, przedstawicielami istotnych mediów, pracownikami administracji samorządowej odpowiedzialnymi za obszar kultury, naukowcami, animatorami kultury. Badaniem ankietowym objęci zostali mieszkańcy Katowic i Metropolii GZM, prymarnie w kontekście ich uczestnictwa w kulturze.

2.2.1.1. Wywiady kwestionariuszowe

Wywiad kwestionariuszowy, potraktowany w tym przypadku jako narzędzie badania jakościowego (a nie ilościowego), zawierał cztery otwarte pytania badawcze:

1. Co dla Pani/Pana jest szczególnie niepokojące w obecnej sytuacji kultury w Katowicach?
2. Co Pani/Pana zdaniem jest szczególnie pozytywne w obecnej sytuacji kultury w Katowicach?
3. Co Pani/Pana zdaniem wymaga szczególnej troski władz samorządowych? Co jest szczególnie narażone, a warto ocalenia?
4. Prosimy o podzielenie się z nami Pani/Pana marzeniami o zmianach w kulturze w Katowicach w ciągu najbliższych 10 lat.

Wywiady zostały skierowane do 68 respondentów; uzyskano 51 odpowiedzi, z których 49 uznano za wystarczająco kompletne.

2.2.1.2. Indywidualne wywiady pogłębione IDI

Następnie przebadano grupę tych samych respondentów indywidualnymi wywiadami swobodnymi IDI, wybierając metodę wywiadu bez stałej listy pytań, a jedynie z ustaloną listą poszukiwanych informacji badawczych. Badanie przeprowadzono z wszystkimi respondentami z grupy uczestniczącej uprzednio w wywiadzie kwestionariuszowym, którzy wyrazili na to zgodę (było to 36 osób). W celu uzyskania większej otwartości wypowiedzi respondentów wywiady nie były nagrywane, a jedynie notowane.

W przyjętej metodyce zaplanowano czas pojedynczego wywiadu w przedziale 45 – 90 minut. W praktyce kontynuowano wywiad każdorazowo, aż do uzyskania poszukiwanych informacji badawczych lub wyczerpania się czasu, w rezultacie czego średni czas wywiadu wyniósł 72 minuty. Zsumowany czas wszystkich rozmów badawczych wyniósł 42,6 godziny zegarowej, a więc było to badanie wyjątkowo obszerne.

2.2.1.3. Badanie ankietowe mieszkańców Katowic i Metropolii GZM

W związku ze staraniami o uzyskanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w 2029, w 2023 roku zlecone zostały obszerne badania ilościowe mieszkańców Katowic oraz Metropolii GZM. Ten sam zestaw pytań ankietowych został wykorzystany zarówno w badaniu metodą CAWI jak i

CAPİ. Przeprowadzona została reprezentatywna grupa 6002 osób, dobieranych z uwzględnieniem reprezentatywności demograficznej i geograficznej (CAPİ) oraz losowo (CAWI). Badania ankietowe zrealizowano w podziale na pięć subregionów Metropolii, ze szczególnym uwzględnieniem Katowic (1000 respondentów) w podziale na dzielnice.

2.2.1.4. Wnioski

Przed przeprowadzeniem pełnej triangulacji, polegającej na zestawieniu wyników wszystkich badań z wynikami rozeznania eksperckiego, najpierw zestawiono i przeanalizowano porównawczo wyniki wywiadów. Wypowiedzi respondentów okazały się w znacznym stopniu zbieżne (około 65% wynotowanych tez powtarzało się w więcej niż jednym wywiadzie, a 12% w co najmniej pięciu wywiadach). Wypowiedzi były pełne pogłębionej refleksji, troski, krytyki, inspiracji, osobistych opinii, a także propozycji rozwiązań, wśród których odnotowano także wysoki stopień zbieżności. Kluczowe miejsce zajęła tu teza o konieczności wzmocnienia współpracy, zarówno w samym obszarze katowickiej kultury, jak też skierowanej na zewnątrz.

Obraz sytuacji w katowickiej kulturze przyjmował z reguły subiektywną perspektywę rozmówcy, co jest absolutnie prawidłowe z uwagi na kontekst sytuacji. Ważyły na nim dynamiczne okoliczności kryzysów: kończącej się pandemii i wojny w Ukrainie. Subiektywność perspektyw widzenia zmieniała niejednokrotnie ocenę omawianych zjawisk biegunowo. Poziom kompetencji kadr kultury oraz skuteczność zarządzania i administracji przez jednych respondentów był oceniany negatywnie, przez innych doceniany oraz uznawany za istotny potencjał. Zwracano uwagę na zagrożenia związane z kryzysem finansów publicznych, negatywne zjawiska demograficzne, upolitycznienie pola kultury, a zatem okoliczności, które dotyczą cały kraj. Wielokrotnie podkreślano słabości i niekorzystne cechy lokalnej społeczności oraz środowisk, jak niechęć do współpracy czy zróżnicowanie kapitału społecznego. Wszyscy respondenci wskazują trafnie mocne strony kultury Katowic, z nadzieją mówią o szansach przyszłej metropolitalnej współpracy i dużych projektach.

Na podstawie wypowiedzi respondentów, zestawionych dodatkowo z wynikami rozeznania eksperckiego dla uzyskania prawidłowej triangulacji (porównania wyników pochodzących co najmniej z trzech źródeł), została sporządzona analiza SWOT. Za czynnik strategiczny – a więc mocną stronę, słabą stronę, szansę lub zagrożenie – uznano te czynniki, które potwierdziły się wyraźnie w co najmniej dwóch źródłach triangulacji i co najmniej nie były sprzeczne z wynikami trzeciego. Wytypowano w ten sposób **64 czynniki strategiczne**.

2.3. Podsumowanie diagnozy

2.3.1. Analiza SWOT sytuacji katowickiej kultury

2.3.1.1. Mocne strony

W toku analizy wskazano **szesnaście mocnych stron**, mających potwierdzenie zarówno w danych materialnych, jak też w opiniach ludzi kultury. Mocne strony to:

Tab. 1. SWOT: mocne strony

Nr	MOCNE STRONY
1	Program kandydatury Katowic i GZM o tytuł ESK 2029;
2	Członkostwo w Sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie muzyki;
3	Wyjątkowy potencjał katowickich instytucji i przestrzeni kultury, rzadko spotykany w miastach podobnej wielkości;
4	Silna potrzeba uczestnictwa w kulturze wśród mieszkańców Katowic;
5	Konsekwentna realizacja programu Miasta Ogrodów, który przyczynił się do ożywienia życia kulturalnego miasta;
6	Silna pozycja niezależnych instytucji kultury oraz organizacji pozarządowych, działających w obszarze kultury i inicjatyw kulturalnych;
7	Dobrze rozwinięta, nowoczesna infrastruktura kulturalna (sale koncertowe, nowe i modernizowane domy kultury) i jej dalszy rozwój (Centrum Edukacji Muzycznej Dom Kilara, dom kultury na os. Witosa);
8	Silne zsieciovanie międzynarodowe (Sieć Miast Kreatywnych UNESCO, prężna sieć miast partnerskich, liczne oficjalne i nieoficjalne partnerstwa poszczególnych instytucji kultury);

9	Istotne zaplecze uczelni artystycznych (Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego, Akademia Sztuk Pięknych, Szkoła Filmowa im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego);
10	Bogata i różnorodna oferta wydarzeń o charakterze festiwalowym, szczególnie muzycznych (OFF Festival, Tauron Nowa Muzyka, Rawa Blues Festival, Kultura Natura);
11	Wartościowa i wyjątkowa struktura architektoniczna miasta (liczne obiekty ikoniczne, takie jak "Spodek" czy sala NOSPR oraz wyjątkowe założenia urbanistyczne, takie jak Nikiszowiec czy Giszowiec);
12	Dobre przykłady rewitalizacji przestrzeni postindustrialnych;
13	Wyraźna wola współpracy sektora kultury;
14	Liczne, potencjalne lokacje filmowe;
15	Silne nurty kultury alternatywnej i nieprofesjonalnej;
16	Dystynktywna tożsamość regionalna.

1. 1.1.1.1. Słabe strony

W toku analizy wskazano **piętnaście słabych stron**, mających potwierdzenie zarówno w danych materialnych, jak też w opiniach ludzi kultury. Słabe strony to:

Tab. 2. SWOT: słabe strony

Nr	SŁABE STRONY
1	Oferty kulturalna w niewystarczającym stopniu angażuje mieszkańców do zmiany postawy z pasywnej konsumpcji dóbr kultury na aktywne współuczestnictwo;

2	Niewystarczające narzędzia promocji i informacji o ofercie kulturalnej;
3	Utrudniona dostępność do dóbr kultury dla osób o specjalnych potrzebach;
4	Silne skoncentrowanie życia kulturalnego w instytucjach;
5	Niewystarczająco innowacyjny program instytucji;
6	Instytucje często konkurują ze sobą, za mało uwagi poświęcają współpracy z innymi instytucjami, brakuje sieciowania, w tym także międzynarodowego;
7	Niewykorzystany potencjał obecności w Katowicach uczelni oraz wydziałów artystycznych i humanistycznych. Współpraca z uczelniami powinna zostać wzmocniona;
8	W instytucjach kultury brakuje drobnych inwestycji, zwiększających elastyczność ich działania w sytuacji wielkiej zmienności otoczenia (pandemia, wojna w Ukrainie);
9	Słabość wspólnej polityki regionalnej w obszarze kultury;
10	Potrzeba poszerzenia kompetencji pracowników sektora kultury;
11	Współgzystowanie instytucji finansowanych z budżetu krajowego i samorządowego skutkuje dysproporcjami w skali możliwych działań;
12	Niskie płace pracowników sektora kultury, powodujące wypalenie zawodowe i odpływ pracowników do innych branż;
13	Wysoki odsetek mieszkańców przekonanych, że kultura nie jest propozycją dla nich;
14	Brak spójnej i odpowiadającej na współczesne potrzeby narracji o lokalnej tożsamości;

15	Wciąż obecny stereotyp miasta przemysłowego.
----	--

2. 1.1.1.2. Szanse

W toku analizy wskazano **piętnaście czynników strategicznych o charakterze szans**, które znalazły potwierdzenie zarówno w danych materialnych, jak też w opiniach ludzi kultury. Zidentyfikowane szanse to:

Tab. 3. SWOT: szanse

Nr	SZANSE
1	Katowice mają olbrzymi potencjał promowania się poprzez kulturę; to silny ośrodek dużych ogólnopolskich festiwali oraz imprez jednoznacznie utożsamianych z Katowicami;
2	Wielokulturowa przeszłość regionu jako szansa na wzmocnienie wizerunku Katowic;
3	Obecność w Katowicach uczelni oraz wydziałów artystycznych i humanistycznych, obecność środowiska naukowego i dydaktycznego, a także środowiska studenckiego; stały wzrost odsetka osób z wyższym wykształceniem;
4	Duży potencjał prywatnego mecenatu kultury; około 12% mieszkańców Katowic to grupa, która może w jakimś zakresie wspierać kulturę w formie mecenatu;
5	Powtórne starania o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury;
6	Poszerzenie Krajowej Listy Dziedzictwa Niematerialnego o tradycje kulturowe górniczych orkiestr dętych z Górnego Śląska oraz o Barbórki górników węgla kamiennego na Górnym Śląsku;
7	Wzrost świadomości ekologicznej i poczucia odpowiedzialności mieszkańców za otaczającą przestrzeń;

8	Napływ dużej grupy nowych mieszkańców (głównie z Ukrainy), którzy mogą się włączyć we współtworzenie kultury Katowic;
9	Uznanie języka śląskiego za język regionalny;
10	Rozwój przemysłów kreatywnych - gry wideo, dizajn, muzyka;
11	Duże projekty rewitalizacyjne przestrzeni postindustrialnych na styku biznesu i kultury, takie jak Katowicki Hub Gamingowo-Technologiczny;
12	Potencjał atrakcyjności turystycznej pod warunkiem stworzenia przemysłanych produktów turystycznych;
13	Wzrost znaczenia technologii cyfrowych;
14	Rosnąca integracja Metropolii, której Katowice są naturalnym centrum;
15	Większe zintegrowanie komunikacji publicznej - ograniczenie wykluczenia komunikacyjnego wśród potencjalnych uczestników kultury.

3. 1.1.1.3. Zagrożenia

Wreszcie w toku analizy wskazano **osiemnaście czynników o charakterze zagrożeń**, mających potwierdzenie zarówno w danych materialnych i rozeznaniu eksperckim, jak też w opiniach ludzi kultury, wyrażonych w badaniu jakościowym.

Zidentyfikowane zagrożenia przedstawia poniższa tabela.

Tab. 4. SWOT: zagrożenia

Nr	ZAGROŻENIA
----	------------

1	Zmiany systemowe, wpływające na dochody samorządów, wraz z inflacją odbijają się na stabilności finansowej instytucji kultury w sytuacji rosnących kosztów własnych i związanych z organizacją przedsięwzięć;
2	Populacja mieszkańców Katowic skurczy się istotnie w horyzoncie 2035 roku;
3	Zmieni się też profil wiekowy mieszkańców; przybędzie duża grupa seniorów, w tym seniorów sędziwych, a za to skurczy się grupa osób w wieku przedprodukcyjnym;
4	Znacząco zmniejszy się liczebność grupy mieszkańców w wieku największej kreatywności (25-35 lat); będzie ona stanowić mniejszy odsetek z mniejszej populacji;
5	„Drenaż mózgów” na rzecz pobliskich, silnych ośrodków miejskich (Kraków, Wrocław, Warszawa);
6	Ponad 33% mieszkańców Katowic może nie mieć możliwości ekonomicznych korzystania z kultury odpłatnej;
7	Zasoby śląskiego dziedzictwa niematerialnego w Katowicach są zagrożone wraz z odchodzeniem najstarszego pokolenia;
8	Brak oferty będącej trafną reakcją na nową wielokulturowość (imigranci z Ukrainy);
9	Brak tradycji mecenatu kultury przez sektor prywatny;
10	Brak mechanizmów wsparcia dla osób podejmujących się tak potrzebnej roli animatorów kulturalnych w społecznościach lokalnych;

11	Brak wieloletnich danych dotyczących stanu sektora kultury, w tym oczekiwań i sposobów zaspokajania potrzeb kulturalnych przez mieszkańców;
12	Konieczność ograniczania się w myśleniu strategicznym z powodu niepewnej sytuacji ekonomicznej;
13	Biurokracja i przerost sprawozdawczości;
14	Destabilizacja związana z ryzykami geopolitycznymi;
15	Niestabilność ekonomiczna i przekonanie o opcjonalności wydatków na kulturę;
16	Pogłębiająca się polaryzacja społeczna na tle politycznym oraz osłabienie więzi społecznych;
17	Pogarszanie się kondycji psychicznej społeczeństwa;
18	Rozwój Sztucznej Inteligencji (AI).

SWOT – podsumowanie i wnioski

Wynik analizy SWOT jest zbilansowany. Czynniki pozytywnych (mocnych stron i szans) wytypowano trzydzieści jeden, zaś czynników negatywnych (słabych stron i zagrożeń) wytypowano trzydzieści trzy.

Reakcją na zidentyfikowane słabe strony i zagrożenia muszą być odpowiednie **kierunki działań strategicznych**, odpowiadające na zidentyfikowane słabości. Jednocześnie proponowane kierunki działań strategicznych powinny wykorzystywać wskazane szanse i opierać się na potencjałach uznanych za mocne strony katowickiej kultury.

Pełną strukturę celów strategii oraz realizujących je kierunków działań przedstawia Rozdział 3: „Strategiczny plan dla kultury”.

3.Strategiczny plan dla kultury

3.1. Cele strategiczne

3.1.1. Struktura celów strategicznych

Strategia posiada trzystopniową strukturę celów strategicznych:

- Cała strategia została podporządkowana **misji – celowi generalnemu**;
- Misja jest realizowana poprzez **cztery cele strategiczne**;
- Każdy z celów strategicznych skonkretyzowano poprzez wiązkę **celów operacyjnych**, które mają być osiągnięte w jego ramach.

To trzystopniowe uporządkowanie opisano poniżej, w kolejnych rozdziałach. Zarówno cel generalny, jak też cele strategiczne, są definiowane na poziomie wartości, które Katowice zamierzają urzeczywistnić w ramach osiągania tych celów. Dopiero cele operacyjne przedstawiono w sposób skonkretyzowany wykonawczo, jako pożądane stany rzeczy, które mają zostać osiągnięte i będą mierzone odpowiednimi wskaźnikami.

3.1.2. Misja – cel generalny

Cel generalny (misja) strategii jest niezmienna w całym okresie jej realizacji i wyraża generalną wartość, osiągnięciu której podporządkowano całą strukturę strategii. Misja niniejszej strategii brzmi:

Katowice miastem kultury

Misję tę rozumiemy następująco: realizacja niniejszej strategii i każdego jej elementu z osobna podporządkowano temu, by w 2035 roku Katowice powszechnie kojarzyły się z kulturą. Jest to więc zarówno cel w obszarze zmiany wizerunku miasta, jak też konkretnych, obiektywnych przemian w sferze kultury w Katowicach.

3.1.3. Cele strategiczne

Powyższy cel generalny dookreślają cztery poniższe cele strategiczne, których osiągnięcie złoży się na zrealizowanie misji:

- I. Wzrost uczestnictwa w kulturze;
- II. Twórcza kooperacja;
- III. Nowe podejście do przestrzeni kultury;
- IV. Współtworzenie spójnego wizerunku.

Poniżej przedstawiono opisy poszczególnych celów strategicznych.

Cel strategiczny I.

WZROST UCZESTNICTWA W KULTURZE

Katowice staną się miastem kultury tylko wtedy, gdy uczestnictwo w kulturze będzie rośło zarówno w aspekcie ilościowym, jak też jakościowym. Potrzebne jest poszerzenie pola kultury o nowe sposoby uczestnictwa, zapewnienie dostępu nowym grupom uczestniczącym oraz usprawnienie uczestnictwa poprzez stosowanie nowoczesnych narzędzi i technologii. W niestabilnym świecie, jaki nas otacza, musimy mieć też plan utrzymania uczestnictwa pomimo kryzysu, który może się ponawiać. Miasto kultury to miasto niemalejącego uczestnictwa w kulturze. Cel strategiczny I *Wzrost uczestnictwa w kulturze* będzie urzeczywistniany poprzez osiągnięcie czterech celów operacyjnych:

- I.1 Poszerzanie pola kultury;
- I.2 Pogłębienie uczestnictwa w kulturze;
- I.3 Zapewnienie dostępności;
- I.4 Aktywizacja i partycypacja.

Szczegółowy opis każdego z powyższych celów operacyjnych zawarto w rozdziale **3.2**.

Cel strategiczny II.

TWÓRCZA KOOPERACJA

Katowice staną się miastem kultury – ważnym ośrodkiem kulturalnym na mapie Polski i Europy – dzięki otwartości na kooperację, którą należy przeciwstawiać egoizmowi w obszarze kultury. Potrzebna jest współpraca między Katowicami a innymi ośrodkami w GZM, w regionie, kraju i Europie, zaś w samych Katowicach – między instytucjami a środowiskami,

między twórcami a artystami, między sztuką a nauką i biznesem. Miasto kultury to miasto twórczej kooperacji.

Cel strategiczny II *Twórcza kooperacja* będzie urzeczywistniany poprzez osiągnięcie sześciu celów operacyjnych:

- II.1 Kooperacja z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią;
- II.2 Katowice – Miasto Muzyki UNESCO;
- II.3 Współpraca międzysektorowa;
- II.4 Wspieranie katowickich przemysłów kreatywnych i przemysłów kultury;
- II.5 Promocja i wsparcie katowickich twórców, artystów i środowisk twórczych, wspieranie innowacyjnych projektów artystycznych;
- II.6 Współpraca kulturalna z organizacjami pozarządowymi aktywnymi w polu kultury.

Szczegółowy opis każdego z powyższych celów operacyjnych zawarto w rozdziale **3.2**.

Cel strategiczny III.

NOWE PODEJŚCIE DO PRZESTRZENI KULTURY

Katowice staną się miastem kultury wtedy, gdy uda się wdrożyć nowe podejście do miejsc, które może wypełniać kultura. Potrzebny jest elastyczny i rezyliентny stosunek do przestrzeni samych instytucji kultury, jak również konsekwentne wykorzystywanie potencjału kulturalnego przestrzeni miasta. Należy zinwentaryzować zasoby dziedzictwa, a także zrobić użytek z możliwości, jakie oferuje turystyka kulturowa. Miasto kultury to miasto na nowo odczytujące rolę posiadanych przestrzeni, w których gości kultura.

Cel strategiczny III *Nowe podejście do przestrzeni kultury* będzie urzeczywistniany poprzez osiągnięcie czterech celów operacyjnych:

- III.1. Nowe zarządzanie w instytucjach kultury;
- III.2. Stałe diagnozowanie stanu kultury;
- III.3. Kultura wypełnia przestrzeń miasta;
- III.4. Aktywniejsza turystyka kulturowa;

Szczegółowy opis każdego z tych celów operacyjnych zawarto w rozdziale **3.2**.

Cel strategiczny IV.

WSPÓŁTWORZENIE SPÓJNEGO WIZERUNKU

Katowice staną się miastem kultury, jeżeli uda im się spójnie wkomponować w swój wizerunek obecność żywej kultury. Trzeba zdawać sobie sprawę, że wizerunek miasta powstaje ze współoddziaływania bardzo wielu elementów, w tym kultury. Kultura odpowiada więc za pewien fragment ogólnego postrzegania miasta. Potrzebna jest kontynuacja projektu Miasto Ogrodów, który zaczął zmieniać dawny, górniczy wizerunek Katowic. Warto też zwrócić uwagę na wpływ jakości przestrzeni publicznych na obraz miasta. Kultura musi świadomie wносить wkład w sposób postrzegania Katowic. Miasto kultury to miasto, które tak właśnie jest oceniane, zarówno z zewnątrz, jak też przez samych mieszkańców.

Cel strategiczny IV *Współtworzenie wizerunku miasta* będzie urzeczywistniany poprzez osiągnięcie trzech celów operacyjnych:

- IV.1. Katowice postrzegane jako miasto kultury przez swoich mieszkańców i mieszkanki;
- IV.2. Inwentaryzacja i ochrona zasobów dziedzictwa kulturalnego;
- IV.3. Współkształtowanie zewnętrznego wizerunku Katowic przez kulturę.

Szczegółowy opis każdego z powyższych celów operacyjnych zawarto w rozdziale 3.2.

3.2. Kierunki działań wdrażających i wskaźniki

Tab. 5. Cele – kierunki działań wdrażających – wskaźniki – źródła

<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań wdrażających</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródło</i>
Cel strategiczny I. WZROST UCZESTNICTWA W KULTURZE			
I.1 Poszerzanie pola kultury	Wprowadzanie do oferty nowych form aktywności i/lub dziedzin / gatunków sztuki i kultury	Wzrost odsetka aktywności realizowanych w nowych formach –	Sprawozdanie instytucji kultury

<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań wdrażających</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródło</i>
		wskaźnik binarny (TAK / NIE)	
	Realizowanie wybranych elementów oferty poza siedzibą instytucji (np. w przestrzeniach publicznych, placówkach edukacyjnych itd.)	Wzrost odsetka aktywności realizowanych poza siedzibą instytucji – wskaźnik binarny (TAK / NIE)	Sprawozdanie instytucji kultury
I.2 Pogłębianie uczestnictwa w kulturze	Poszerzenie grona uczestników kultury wśród mieszkańców i mieszkanki Katowic	Wzrost odsetka mieszkańców i mieszkanki, którzy identyfikują się jako osoby uczestniczące / współtworzące aktywności kulturalnej (TAK / NIE). Spadek odsetka osób nieuczestniczących w żadnych aktywnościach kulturalnych w ciągu 3/6 lat, w szczególności osób, które deklarowały wcześniej, że kultura „jest nie dla nich” (bariera symboliczna) (TAK / NIE)	Raport z reprezentatywnych badań publiczności kulturalnej, zleconych właściwemu podmiotowi (badania powtarzane co 3 lata)
	Pogłębienie sposobów uczestniczenia w kulturze wśród publiczności kulturalnej Katowic	Wzrost odsetka osób deklarujących uczestniczenie w nowych aktywnościach (takich, w których	Raport z reprezentatywnych badań publiczności kulturalnej, zleconych właściwemu podmiotowi

<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań wdrażających</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródło</i>
		wcześniej nie brały udziału) (TAK / NIE)	(badania powtarzane co 3 lata)
I.3 Zapewnienie dostępności	Poprawa dostępności obiektów kultury i wydarzeń kulturalnych dla osób o specjalnych potrzebach (w szczególności – dostępności innej niż architektoniczna)	Liczba konkretnych, wdrożonych rozwiązań dostępnościowych (poza architektonicznymi)	Sprawozdanie instytucji kultury
		Liczba instytucji, które realizują założenia Metropolitalnej Karty Dostępnej Kultury	Sprawozdanie instytucji kultury
	Poszerzenie publiczności kulturalnej Katowic o osoby z tzw. specjalnymi potrzebami	Odsetek osób z tzw. specjalnymi potrzebami, deklarujących uczestniczenie i/lub współtworzenie aktywności kulturalnych	Raport z reprezentatywnych badań publiczności, zleconych właściwemu podmiotowi (badanie powtarzane co 3 lata)
		Liczba instytucji deklarujących posiadanie wśród publiczności osób o tzw. specjalnych potrzebach (np. imigrantów, OzN, osób	Sprawozdanie instytucji kultury

<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań wdrażających</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródło</i>
		neuroróżnorodnych itd.)	
I.4 Aktywizacja i partycypacja	Wzmacnianie istniejących, oddolnych inicjatyw kulturalnych mieszkańców i mieszkank, aktywizowanie i motywowanie do podejmowania nowych inicjatyw	Zakres i rodzaje wsparcia przeznaczonego dla inicjatyw oddolnych (know-how, sprzęt i udostępnianie pomieszczeń, sieciowanie, promocja) Liczba wspartych inicjatyw/ Liczba inicjatyw nowo podjętych	Sprawozdanie odpowiedniego podmiotu (właściwego Wydziału UM) / instytucji kultury będącej operatorem programu wsparcia
	Partycypacyjność – otwartość instytucji kultury na włączanie mieszkańców i mieszkank w procesy decyzyjne	Odsetek instytucji kultury przeprowadzających regularne badanie publiczności	Sprawozdanie instytucji kultury
Cel strategiczny II. TWÓRCZA KOOPERACJA			
II.1 Kooperacja z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią	Wspólna aplikacja Katowic i GZM o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029	Wskaźnik binarny TAK-NIE	Raport właściwego podmiotu
	Realizacja programów i projektów wypracowanych w procesie aplikowania	Liczba zrealizowanych projektów i programów	Raport właściwego podmiotu
II.2 Katowice – Miasto Muzyki UNESCO	Realizacja zadań związanych z uzyskaniem tytułem Katowic – Kreatywnego Miasta Muzyki UNESCO	Wskaźnik binarny TAK-NIE	Raport właściwego podmiotu

<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań wdrażających</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródło</i>
II.3 Współpraca międzysektorowa	Współpraca instytucji kultury z podmiotami z innych sektorów (np. edukacji, opieki społecznej, opieki zdrowotnej)	Liczba nawiązanych faktycznych współdziałań	Sprawozdanie instytucji kultury
II.4 Wspieranie katowickich przemysłów kreatywnych i przemysłów kultury	Współpraca przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych z instytucjami kultury, w oparciu o sieciovą współpracę samorządowych instytucji kultury	Liczba nawiązanych faktycznych współdziałań	Sprawozdanie instytucji kultury
II.5 Promocja i wsparcie katowickich twórców, artystów i środowisk twórczych, wspieranie innowacyjnych projektów artystycznych	Programy promocyjne i rozwijające kompetencje zawodowe	Liczba wspartych twórców	Sprawozdania odpowiedzialnych podmiotów
	Konkursy i granty na innowacyjne projekty artystyczne	Zsumowana kwota nagród konkursowych	Wydział Kultury UM
II.6 Współpraca kulturalna z organizacjami pozarządowymi aktywnymi w polu kultury	Uwzględnianie zadań z obszaru kultury w Rocznych Programach Współpracy z organizacjami Pozarządowymi	Zsumowana kwota dotacji na wsparte lub powierzone zadania	Właściwy Wydział UM
	Stałe konsultacje z przedstawicielami organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury	Wskaźnik binarny TAK-NIE. Odsetek przedstawicieli organizacji pozarządowych biorących udział w konsultacjach	Właściwy Wydział UM

<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań wdrażających</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródło</i>
Cel strategiczny III. NOWE PODEJŚCIE DO PRZESTRZENI KULTURY			
III.1 Nowe zarządzanie w instytucjach kultury	Wdrażanie nowoczesnych metod zarządzania w instytucjach kultury w obszarach kluczowych dla realizacji niniejszej strategii	Stworzenie programu wsparcia nowoczesnego zarządzania w instytucjach kultury (TAK / NIE). Liczba instytucji wdrażających nowoczesne metody zarządzania w instytucjach kultury. Coroczny wzrost odsetka pracowników i pracownic kultury przeszkolonych w nowoczesnych metodach zarządzania instytucją	Raport właściwego podmiotu
	Instytucjonalne plany rezylencji – plany elastycznego dostosowywania przestrzeni i funkcji instytucji kultury do nieprzewidywalnych wyzwań przyszłości	Liczba faktycznie przyjętych instytucjonalnych planów rezylencji	Sprawozdanie instytucji kultury
	Zwiększenie atrakcyjności sektora kultury i sektora kreatywnego jako pracodawców	Liczba wdrożonych programów praktyk/stażów/wo-	Raport z badań sektora kultury i sektora kreatywnego, zleconych

<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań wdrażających</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródło</i>
		lontariatu w instytucjach kultury Liczba studentów i absolwentów katowickich uczelni, którzy wzięli udział w stażach/praktykach/wolontariacie. Odsetek pracowników i pracownic kultury dobrze oceniających swoje miejsca pracy	właściwemu podmiotowi (badania powtarzane co 3 lata). Sprawozdanie instytucji kultury
	Rozwój współpracy międzynarodowej instytucji kultury	Liczba faktycznie nawiązanych kooperacji	Sprawozdanie instytucji
	Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej instytucji kultury z nauką (w tym z uczelniami) i biznesem	Liczba faktycznie nawiązanych kooperacji	Sprawozdanie instytucji
III.2 Stałe diagnozowanie stanu kultury	Regularne badanie stanu kultury instytucjonalnej	Badania w interwałach 3 letnich (2026 / 2029 / 2032 / 2035) - wskaźnik binarny TAK-NIE	Raport badawczy wyłonionego podmiotu
	Monitorowanie i ewaluacja obecnej Strategii	Zbiorczy wskaźnik osiągnięcia celów Strategii	Ewaluacja niniejszej Strategii
III.3 Kultura wypełnia przestrzeń miasta	Tworzenie miejsc dla kultury w zmodernizowanych na cele kultury	Liczba obiektów udostępnionych na cele kulturalne	Właściwy wydział UM

<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań wdrażających</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródło</i>
	obiektach/przestrzeniach postindustrialnych		
	Preferencje dla podmiotów prowadzących działalność kulturalną	Wskaźnik binarny TAK- NIE	Właściwy wydział UM
III.4 Aktywniejsza turystyka kulturowa	Tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych w oparciu o dziedzictwo kulturowe miasta, w strategicznej kooperacji z przedsiębiorcami turystycznymi	Liczba projektów turystycznych zrealizowanych w ścisłej współpracy z sektorem kultury	Raport właściwego podmiotu
	Opracowanie i wdrożenie spójnej strategii marketingowej produktów turystycznych Katowic (tradycja vs rozwój)	Opracowana i wdrożona strategia wskaźnik binarny TAK- NIE	Raport właściwego podmiotu
	Współpraca z organizacjami turystycznymi przy powołaniu grupy przewodników miejskich	Wskaźnik binarny TAK-NIE	Właściwy wydział UM
Cel strategiczny IV: WSPÓŁTWORZENIE SPÓJNEGO WIZERUNKU			
IV.1 Katowice postrzegane jako miasto kultury przez swoich mieszkańców i mieszkanki	Zwiększanie świadomości wagi kultury dla realizacji celów rozwojowych miasta	Liczba kampanii informacyjnych i promocyjnych wskazujących na rolę kultury w rozwoju Katowic	Właściwy wydział UM
		Wzrost odsetka mieszkańców i	Raport z reprezentatywnych badań

<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań wdrażających</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródło</i>
		mieszkanek postrzegających Katowice jako miasto kultury	publiczności kulturalnej, zleconych właściwemu podmiotowi (badania powtarzane co 3 lata)
IV.2 Inwentaryzacja i ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego.	Stałe uzupełnianie gminnej ewidencji zabytków	Liczba wpisów do ewidencji	Właściwy wydział UM
	Inwentaryzacja zasobów katowickiego dziedzictwa niematerialnego	Liczba wpisów do ewidencji	Właściwy wydział UM
	Ochrona dziedzictwa materialnego i niematerialnego Katowic	Liczba obiektów materialnych i niematerialnych objętych ochroną	Właściwy wydział UM
IV.3 Współkształtowanie zewnętrznego wizerunku Katowic przez kulturę	Konsekwentne promowanie miasta poprzez kulturę	Liczba wydarzeń i działań promujących ponadregionalnie Katowice poprzez kulturę	Sprawozdania instytucji kultury
		Wzrost odsetka Polek i Polaków identyfikujących Katowice z kulturą	Raport z badań wizerunkowych, zleconych odpowied-

<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań wdrażających</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Źródło</i>
			niemu podmiotowi (2035)
	Propagowanie wielokulturowej przeszłości regionu	Liczba wydarzeń i działań promujących wielokulturowość Katowic	Sprawozdania instytucji kultury
	Zwiększenie nakładów na kulturę z budżetu miasta	Osiągnięcie nakładu 4% budżetu miasta w perspektywie roku 2029 (wskaźnik binarny TAK / NIE)	Raport z realizacji budżetu miasta

4. Wdrażanie strategii

4.1. Zarządzanie wdrażaniem strategii

4.1.1. Harmonogram wdrażania

Strategia obejmuje okres od połowy 2024 roku do końca 2035 roku. Jej wdrażanie dzieli się na trzy etapy:

- Lata 2024–2025 to półtoraroczny etap „rozruchu” strategii. Będą wówczas uruchamiane zaplanowane przedsięwzięcia strategiczne. Niektóre działania strategii zostaną zapoczątkowane, a w przypadku innych wyznaczy się datę ich rozpoczęcia. Na koniec tego etapu zaplanowano uproszczoną ewaluację etapową;
- Lata 2026–2028 to pierwszy etap pełnej funkcjonalności strategii, w czasie którego wszystkie działania strategii będą realizowane. Na koniec tego etapu zaplanowano pełną ewaluację etapową;
- Lata 2029–2035 to drugi etap pełnej funkcjonalności strategii, w czasie którego wszystkie działania strategii będą realizowane, a niektóre kończone. Na koniec tego etapu zaplanowano ewaluację końcową strategii.

4.1.2. Aktualizacje etapowe

Na koniec roku 2025 i 2028 przewidziano możliwość dokonania aktualizacji Strategii, w razie gdyby ewaluacje etapowe, przeprowadzone w tych latach, wykazały taką konieczność.

Aktualizacja może polegać w szczególności na:

1. Dodaniu nowych kierunków działań strategicznych;
2. Wykreśleniu kierunków działań już zrealizowanych lub takich, których realizacji zaniechano;
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach - dodaniu nowych celów operacyjnych w ramach przyjętych celów strategicznych;
4. Wykreśleniu celów operacyjnych, które osiągnięto.

Jednakże, kierując się zasadą konsekwencji strategicznej, zaleca się **niezmienianie struktury czterech celów strategicznych**, która w okresie realizacji strategii powinna pozostać stała.

4.2. Monitorowanie i ewaluacja

4.2.1. Monitorowanie wdrażania strategii

Realizacja strategii będzie monitorowana w cyklu rocznym poprzez sprawdzenie, czy poszczególne wskaźniki przedsięwzięć poprawiły się albo co najmniej nie pogorszyły.

- Za stan pożądany uznaje się poprawę wskaźnika, a więc:
 - w przypadku wskaźników binarnych (TAK-NIE) osiągnięcie danego wskaźnika;
 - w przypadku wskaźników narastających stopniowo – poprawę stopnia jego realizacji w stosunku do roku poprzedniego.
- Za stan akceptowalny uznaje się nie pogorszenie danego wskaźnika, a więc utrzymanie stanu lub poziomu wskaźnika z roku ubiegłego.
- Za stan niepożądany uznaje się pogorszenie wskaźnika, a więc:
 - w przypadku wskaźników binarnych (TAK-NIE) – powrót do stanu nieosiągnięcia wskaźnika, który poprzednio już był osiągnięty (np. utratę aktualności przez program, który poprzednio był realizowany);
 - w przypadku wskaźników narastających stopniowo – pogorszenie stopnia jego realizacji w stosunku do roku ubiegłego.

Przyjętą formą monitoringu będzie coroczny, skrótowy raport, który odnotowuje osiągnięte wskaźniki dla wszystkich kierunków działań strategicznych. **Stanem oczekiwanym jest coroczna poprawa przynajmniej 65% wskaźników strategii oraz nie pogorszenie się żadnego z pozostałych wskaźników.** Wskaźniki, w odniesieniu do których odnotowano ich pogorszenie w danym roku, będą przedmiotem analizy i wdrożenia działań naprawczych.

4.2.2. Ewaluacja osiągania celów strategicznych

Przez ewaluację (ocenę skuteczności) wdrażania strategii rozumiemy sprawdzenie stopnia osiągnięcia jej celów w dłuższej perspektywie. Ewaluacja będzie bazowała na tych samych wskaźnikach, które będą śledzone na bieżąco w ramach monitoringu, jednak dokona badań w okresach wieloletnich. Zatem:

1. Pierwsza ewaluacja etapowa (po etapie rozruchu strategii) zostanie przeprowadzona na koniec 2025 roku;
2. Druga, pełna ewaluacja etapowa zostanie przeprowadzona po pierwszym trzyletnim etapie pełnej funkcjonalności strategii, na koniec 2028 roku;
3. Ewaluacja końcowa zostanie przeprowadzona na koniec 2035 roku (w praktyce – w pierwszym półroczu 2036 roku).

5. Indeksy i spisy

5.1. Spis rycin

Ryc. 1.	Ludność Katowic ogółem (w tys.)	9
Ryc. 2.	Prognoza 2030	9
Ryc. 3.	Struktura wiekowa populacji Katowic: stan dotychczasowy i prognoza 2030	10
Ryc. 4.	Wskaźnik Floridy (promil w populacji mieszkańców w wieku 25–34 lat): dane diagnostyczne za lata 2010–2022	11
Ryc. 5.	Wynik operacyjny brutto budżetu Katowic 2010 – 2024 (w mln. zł)	12
Ryc. 6.	Wynik ekonomiczny budżetu Katowic 2011 – 2023 (mln zł)	13
Ryc. 7.	Roczny wpływ do budżetu Katowic z PIT pojedynczego płatnika (w zł)	14
Ryc. 8.	Udział podatku PIT ściąganego od trzech grup podatników (wg przedziałów dochodowości) w tworzeniu budżetu miasta Katowice (2019)	15
Ryc. 9.	PUBLICZNOŚĆ kultury: liczba osób odwiedzających instytucje teatralne, koncertowe i wystawiennicze 2013–2023 (w tysiącach)	17
Ryc. 10.	Wydatki budżetu Katowic na kulturę w latach 2010–2022	18

5.2 Spis tabel

Tab. 1.	SWOT: mocne strony	22
Tab. 2.	SWOT: słabe strony	23
Tab. 3.	SWOT: szanse	25
Tab. 4.	SWOT: zagrożenia	26
Tab. 5.	Cele – kierunki działań wdrażających – wskaźniki – źródła	32

UZASADNIENIE

Strategia Rozwoju Kultury Katowic 2035+ stanowi kluczowy dokumenty wyznaczający kierunki polityki kulturalnej Miasta i określające wizję, cele operacyjne i sposoby realizacji. Obecnie obowiązujący dokument został przyjęty przez Radę Miasta w 2011 roku i obejmuje perspektywę 2020+. Cykliczny monitoring Strategii Rozwoju Kultury Katowic 2020+ wskazywał konsekwentną realizację jej założeń. Równocześnie, wraz ze zmianą uwarunkowań, w jakich funkcjonuje sektor kultury, zachodzących zmian w środowisku instytucjonalnym i pozainstytucjonalnym, a także zmieniających się oczekiwań i preferencji odbiorców kultury w Katowicach, wyraźnie rysowała się konieczność aktualizacji Strategii. Dodatkowo przystąpienie Katowic wraz z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią do konkursu o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029 i zakwalifikowanie kandydatury do ścisłego finału, nakłada na kandydujące miasto dodatkowe wymogi związane z harmonizacją strategii rozwoju kultury z założeniami wniosku aplikacyjnego. Równocześnie nowa strategia zapewnia kierunkową zgodność z aktualnymi dokumentami, konwencjami i strategiami międzynarodowymi, a także opiera się o najnowsze analizy i badania oczekiwań w zakresie kultury w Katowicach.

Na etapie opracowywania Strategii przeprowadzono badania sytuacji kultury w Katowicach, stosując trzy metody badań społecznych: wywiady kwestionariuszowe, indywidualne wywiady pogłębione IDI oraz badanie ankietowe mieszkańców Katowic i Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej. Dodatkowo instytucja kultury Katowice Miasto Ogrodów zorganizowała spotkanie informacyjno-konsultacyjne dla interesariuszy kultury w Katowicach.